

**การควบคุมคุณภาพวัตถุดิบรำละเอียดของผู้ส่งสินค้า ก่อนรับเข้าโรงงานผลิตอาหารสัตว์ โดยใช้หลักในการ
บริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า (SRM : Supplier Relationships Management)**

Raw material(Rice Bran Fine)'s Quality control of the Suppliers . Before getting into a feed mill. By SRM:
Supplier Relationships Management

นายพงศ์พัฒน์ บาศรี

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมในด้านการเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อใช้ในการบริโภค ปัจจุบันตลาดมีความต้องการสินค้าสูง กระบวนการในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อนำไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้เลี้ยง จึงเข้ามาเป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเลี้ยงสัตว์ ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ที่ถูกนำมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์จึงต้องมีคุณภาพที่ดี เพื่อให้ลูกค้าที่ได้รับสินค้ามีความพึงพอใจในคุณภาพของสินค้า การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้ได้ตามมาตรฐานจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพของ รำละเอียด โดยมีวัตถุประสงค์ของวิจัย (1) เพื่อศึกษาปัญหาที่พบเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้ารำละเอียดและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาคุณภาพที่ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (2) เพื่อแก้ไข ป้องกัน ในการควบคุมคุณภาพสินค้ารำละเอียดให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน อย่างยั่งยืน กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ส่งสินค้ารำละเอียด ที่ส่งให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งที่เป็นตัวแทนส่งสินค้า(โบรกเกอร์) และผู้ผลิตโดยตรง (ซัพพลายเออร์)ในพื้นที่ภาคใต้ ฝ่ายจัดซื้อจัดหาและคลังวัตถุดิบโรงงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure From)

ผลการศึกษาพบว่ารำละเอียดที่นำเข้าสู่โรงงานผลิตอาหารสัตว์เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบหนึ่งในกระบวนการผลิตอาหารสัตว์ อาหารไก่ อาหารสุกร โดยรำละเอียดดังกล่าวมักเจอปัญหาด้านคุณภาพ ได้แก่ ความชื้นสูง กลิ่นผิดปกติเหม็นเปรี้ยวและเหม็นหืน มีมอดและแมลง คุณค่าทางโภชนาการไม่ได้ตามมาตรฐานจากสิ่งเจือปน การปลอมปน และมียาฆ่าแมลงปนเปื้อน การปนกันในการบวนการผลิต ซึ่งมีการดำเนินการแก้ไขโดยใช้หลักในการกระบวนการจัดซื้อจัดหา และการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบ เพื่อควบคุมให้คุณภาพของวัตถุดิบรำละเอียดให้ได้ตามมาตรฐานและเป็นการแก้ไขป้องกันปัญหาอย่างยั่งยืนนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้โรงงานผลักดันให้คุณภาพของสินค้าของผู้ผลิตได้ตามมาตรฐานและลดการตรวจสอบขณะรับเข้าโรงงาน ลดปัญหาการจัดการต่างๆ และทำให้ต้นทุนของค่าใช้จ่ายลดลงได้นั้นการผลักดันให้ผู้ผลิตและผู้ส่งสินค้ามีการทำระบบมาตรฐานต่างๆ ISO GMP HACCP จะเป็นส่วนช่วยให้กระบวนการมีความน่าเชื่อถือและสร้างความเชื่อมั่นให้สินค้าผลิตภัณฑ์ของโรงงานผลิตอาหารสัตว์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพิ่มคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดีและจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ส่งมอบและผู้ร่วมการค้า จะเป็นการร่วมมือกันในการประกอบธุรกิจที่ยั่งยืน เป็นการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างโรงงานกับผู้ผลิตวัตถุดิบ

Abstract

Animal husbandry industry was to be processed products for customer that there was high demand nowadays. Animal feed product was made for feed animal and respond herdsman. This produce became to significant driving for animal feeding. High quality of animal feed product was affected customer's satisfaction. Quality of rice bran was needed to have good standard. The purpose of this research was (1) to study quality of animal feed product problem and analyze cause of problem, and (2) to solve and prevent sustainable standard rice bran. People sampling were as follows; shippers who send rice bran, brokers, direct suppliers in Southern, procurement department and warehouse. The data collection were quality research and non-structured deep interview.

As a result, rice bran was taken to animal feed factory, in order to processed products as chicken and swine feed. Rice bran was found quality problem as follows; high humidity, usual smell, weevil, insect, low nutrition, produced contamination that the solution was using principle of procurement process and relationship management with shipper, in order to control quality rice bran material that meet the required standards and sustainable problem solving. Researcher suggested factory to make quality of product meet the required standards, reduce checking while in taking into factory and, save cost. Reducing cost was to push forward producer and shipper made ISO, GMP and HACCP system that built trust and confidence for product and animal feed factory from upstream, midstream and downstream. According to standard quality, there were good increasing demand and good relationship between shippers and partners. Moreover, this collaboration was long sustainable business between factory and supplier.

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมในด้านการเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อใช้ในการบริโภค เช่น เนื้อสุกร จากฟาร์มเลี้ยงสุกร เนื้อไก่จากฟาร์มไก่เนื้อ และผลิตภัณฑ์ไข่ไก่จากฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ ซึ่งปัจจุบันตลาดมีความต้องการสินค้าสูง ทำให้มีการเกิดขึ้นของธุรกิจจำนวนมาก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและยังเป็นสินค้าที่ตอบสนองต่อผู้บริโภคทุกระดับ ดังนั้นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ต้องมีคุณภาพที่ดี ต้องคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหัวใจหลักสำคัญ และยังเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญให้กับผู้ที่มีความต้องการบริโภคเพื่อดำรงชีวิต

กระบวนการในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อนำไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้เลี้ยง จึงเข้ามาเป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำไปแปรรูปให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์และสินค้าอาหาร เช่น เนื้อสุกร เนื้อไก่และไข่ไก่ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ที่ถูกนำมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์จึงต้องมีคุณภาพที่ดี เพื่อให้ลูกค้าที่ได้รับสินค้ามีความพึงพอใจในคุณภาพของสินค้า เนื่องจากอาหารสัตว์เป็นส่วนที่ช่วยให้สัตว์มีสุขภาพดี โตไว ให้ผลผลิตสูง ผู้ผลิตอาหารสัตว์จึงต้องมีการควบคุมคุณภาพของอาหารสัตว์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า

การจัดการความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบวัตถุดิบเป็นจุดเริ่มต้นที่โรงงานผลิตอาหารสัตว์และซัพพลายเออร์มีการพัฒนาความสัมพันธ์กันที่มีอยู่อย่างใกล้ชิดมากขึ้น และเป็นการทำงานที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เทคโนโลยี และมีการพัฒนาหรือการออกแบบกระบวนการพัฒนาร่วมกัน ซึ่งจะสร้างให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย การนำแนวคิดหลักของการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า (SRM : Supplier Relationships Management) คือ ทำความรู้จัก สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ส่งมอบให้มากที่สุดตามโอกาสและความเหมาะสม ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งมอบ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพ และติดตามผลการดำเนินงานของผู้ส่งมอบอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลกับผลลัพธ์ของโรงงานที่สำคัญคือ จะทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกัน และลดปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการ ทำให้เกิดความโดดเด่น ตรงตามความต้องการของตลาด หรือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี องค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน และลูกค้าได้รับความพึงพอใจจากสินค้า บริการของธุรกิจและกลายเป็นความจงรักภักดีต่อธุรกิจในท้ายที่สุด

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1.2.1. เพื่อศึกษาปัญหาที่พบเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าร้อยละเอ็ดและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาคุณภาพที่ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2.2. เพื่อนำข้อมูลสาเหตุของปัญหามาวิเคราะห์แก้ไข ป้องกัน ในการควบคุมคุณภาพสินค้าร้อยละเอ็ดให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2.3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณภาพของสินค้าร้อยละเอ็ดให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องการ อย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลของผู้ส่งสินค้าร้อยละเอ็ด ที่ส่งให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งที่เป็นตัวแทนส่งสินค้า และผู้ผลิตโดยตรงในพื้นที่ภาคใต้ โดยศึกษาปัญหาของผู้ส่งมอบสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าร้อยละเอ็ด และนำหลักการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบมาใช้ในการควบคุมคุณภาพสินค้าของผู้ส่งให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.4.1. มีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพสินค้าร้อยละเอ็ดของผู้ส่งสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานก่อนการส่งมอบให้โรงงานผลิตอาหารสัตว์

1.4.2. มีแนวทางการป้องกันปัญหาด้านคุณภาพสินค้าร้อยละเอ็ดของผู้ส่งสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานก่อนการส่งมอบให้โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ เพื่อการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

1.4.3. สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบวัตถุดิบร้อยละเอ็ดขณะรับเข้าของโรงงานผลิตอาหารสัตว์ และต้นทุนค่าใช้จ่ายในการส่งมอบสินค้าร้อยละเอ็ดของผู้ส่งสินค้า

1.4.4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ รักษาความสัมพันธ์ และพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ส่งสินค้า เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจ เกิดการพึ่งพาอาศัยกันของโรงงานผลิตอาหารสัตว์และผู้ส่งมอบสินค้า

1.4.5. ส่งเสริมและช่วยเหลือให้ผู้ส่งมอบสินค้ามีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน

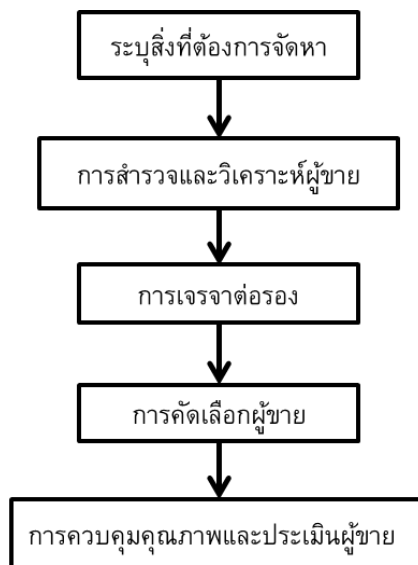
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดซื้อจัดหา (Procurement)

ในปัจจุบันฝ่ายจัดซื้อเป็นหน่วยงานที่ได้รับความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เป็นผู้ขับเคลื่อนที่สำคัญของโซ่ อุปทาน (Supply Chain) และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างกลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการแข่งขันทางธุรกิจ การจัดซื้อถูกจัดเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญเปรียบเสมือนกับผู้ตรวจสอบบัญชี วิศวกรโรงงาน นิติกร หรือเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัย เป็นต้น

ขั้นตอนการคัดเลือกผู้ขาย

(รัฐกิจ เมืองเป็น 2560 หน้า 55) การเลือกผู้ขายมี 5 ขั้นตอนหลักๆ ซึ่งแสดงลำดับขั้นตอนในการที่องค์กรบริหารจัดการการเลือกผู้ขายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย การระบุความต้องการ การสำรวจและวิเคราะห์ผู้ขาย การเจรจาต่อรอง การคัดเลือกผู้ขาย และการควบคุมคุณภาพและประเมินผู้ขาย ตามลำดับ

รูปภาพ แสดงการขั้นตอนการคัดเลือกผู้ขาย

ขั้นตอนที่ 1 การระบุสิ่งที่ต้องการจัดหา

เป็นขั้นตอนที่กำหนดความต้องการวัตถุดิบหรือสินค้าของผู้ใช้งาน มีการกำหนดชนิด วัตถุดิบหรือสินค้า ปริมาณที่ต้องการใช้ คุณสมบัติ วันเวลาที่ต้องการใช้ และวัตถุประสงค์ในการใช้ ราย

ระเอียดของวัตถุดิบหรือสินค้าต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องพิจารณาจัดซื้อจัดหาโดยคัดเลือกผู้ขายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจและวิเคราะห์ผู้ขาย

เป็นขั้นตอนจากการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาทำการค้นหาแหล่งผู้ขาย โดยพิจารณาว่ามีผู้ขายใดบ้างที่มีวัตถุดิบหรือสินค้าที่ตรงกับความต้องการขององค์กร ในขั้นตอนนี้ผู้จัดซื้อควรศึกษา คุณลักษณะ ปริมาณที่ต้องการใช้ คุณสมบัติต่างๆของวัตถุดิบหรือสินค้าที่ต้องการจัดซื้อโดยคำนึงถึงมีผู้ขายรายใดบ้างที่ผลิตวัตถุดิบหรือสินค้านี้แล้ว เพื่อสามารถจัดหาได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ดังนั้น ขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆของผู้ขาย จากนั้นนำมาวิเคราะห์ผู้ขายโดยการวิเคราะห์หาข้อได้เปรียบผู้ขายแต่ละรายตามข้อพิจารณาเกี่ยวกับการเลือกผู้ขายหลักๆ ข้อข้างต้น ได้แก่

- คุณภาพของวัตถุดิบหรือสินค้า คำนึงถึงคุณภาพของวัตถุดิบหรือสินค้า ที่ตรงตามความต้องการ
- ราคาวัตถุดิบหรือสินค้า คำนึงถึงการที่ได้ราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพ และให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ระยะเวลาการนำส่ง คำนึงถึงระยะเวลาในการนำส่งวัตถุดิบหรือสินค้าเพื่อสามารถจัดซื้อได้ตรงตามเวลาที่ผู้ใช้ต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 การเจรจาต่อรองผู้ขาย

เป็นขั้นตอนที่นำไปสู่การออกคำสั่งซื้อวัตถุดิบหรือสินค้าตามความต้องการขององค์กร โดยพิจารณาตัดสินใจเลือกขั้นสุดท้ายจากข้อมูลการวิเคราะห์ผู้ขายในขั้นตอนที่ 2 ในทางปฏิบัติจะต้องมีการเจรจาต่อรองราคาและข้อตกลงทางการค้าต่างๆกับผู้ขายที่เลือกไว้ได้แล้ว เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยก็จะดำเนินการออกคำสั่งการสั่งซื้อไปยังผู้ขายที่ได้รับการเลือก

ขั้นตอนที่ 4 การคัดเลือกผู้ขาย

เป็นขั้นตอนในการนำข้อมูลการสรุปเปรียบเทียบผู้ขาย ข้อมูลสรุปเจรจาต่อรองกับผู้ขายแต่ละรายพิจารณาเพื่อตัดสินใจด้วยผู้รับผิดชอบกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อคัดเลือกผู้จัดหาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อออกคำสั่งซื้อวัตถุดิบหรือสินค้า

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมคุณภาพและการประเมินผลผู้ขาย

เป็นการติดตามเพื่อควบคุมคุณภาพการจัดซื้อจัดหาขององค์กร เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ขายปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงต่างๆ รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ขาย เพื่อดำเนินการ

พิจารณาจัดซื้อกับผู้ขายรายเดิมและพัฒนาความร่วมมือ ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขาย หรือยกเลิกผู้ขายรายเดิม ในกรณีผู้ขายไม่มีประสิทธิภาพ โดยเลือกจัดซื้อจากผู้ขายรายใหม่แทนรายเดิม เป็นต้น

วัตถุประสงค์การจัดซื้อจัดหา (Purchasing objectives)

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2547) กล่าวว่า ตามความคิดสมัยก่อนนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อก็เพื่อการซื้อวัสดุ และบริการให้มีคุณภาพที่ถูกต้องทั้งปริมาณที่ถูกต้องและราคาที่ถูกต้อง จากแหล่งการขายที่ถูกต้อง และถูกเวลา ซึ่งปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อนั้นมุ่งที่การบริหารทั่วไป ดังนั้นวัตถุประสงค์ในลักษณะแบบนี้สามารถอธิบายแยกย่อยได้ 10 ประการ คือ

- 1) เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท ด้วยการจัดการวัสดุ และการบริการเพื่อตอบสนองความต้องการอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้กระบวนการผลิตหยุดชะงักเนื่องมาจากการขาดวัสดุ
- 2) ทำการซื้อโดยที่ได้ในราคาที่ต่ำกว่าคู่แข่งและทำการคัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าที่ดีกว่าเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป
- 3) รักษาคุณภาพของวัสดุที่มีการซื้อมาให้อยู่ในมาตรฐานและเพียงพอต่อการใช้งาน
- 4) รักษาระดับความเสียหายที่เกิดแก่การลงทุนของวัสดุให้ลดน้อยที่สุด โดยจัดการซื้อซ้ำซ้อนกัน ความเสียหาย และล้าสมัยที่มาจากการเก็บรักษาที่ขาดประสิทธิภาพ
- 5) สร้างแหล่งในการขายสินค้าที่มีความน่าเชื่อถือไว้เป็นแหล่งสำรองในการจัดหาวัสดุ
- 6) รักษาฐานะในการแข่งขันให้กับบริษัท
- 7) พัฒนาให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทและผู้ขายสินค้าเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ส่งผลให้การจัดซื้อสิ่งของต่างๆ ได้ในราคาและบริการที่ดี และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
- 8) สร้างความร่วมมือระหว่างแผนกอื่นๆ ในบริษัท ซึ่งก็ต้องมีการทำความเข้าใจถึงความต้องการของแต่ละแผนกเพื่อที่จะให้การสนับสนุนทางด้านวัสดุได้ดีที่สุด
- 9) จัดฝึกพัฒนาฝึกอบรมบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ เพื่อสร้างให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานให้หน่วยงานและองค์กร
- 10) สร้างนโยบายและวิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่มีการกล่าวมาข้างต้น โดยต้องมีต้นทุน (Cost) ในการดำเนินงานตามความเหมาะสม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัญหาด้านคุณภาพของผู้ส่งมอบสินค้ารายละเอียด และนำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อการควบคุมคุณภาพสินค้าของผู้ส่งให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงงาน และเป็นการแก้ไข ป้องกันปัญหา เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับทั้งผู้ส่งมอบสินค้าและโรงงานผลิตอาหารสัตว์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสำรวจสาเหตุปัญหาด้านคุณภาพของสินค้ารายละเอียดของผู้ส่งสินค้า และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไข ป้องกันปัญหาด้านคุณภาพ โดยนำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ และสร้างแบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure From) และ ใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการการจัดซื้อ จัดหา สินค้าและการควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบรายละเอียดสำหรับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้เทคนิคแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ผู้ส่งมอบสินค้ารายละเอียด และตัวแทนส่งมอบสินค้ารายละเอียดในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านคุณภาพของสินค้ารายละเอียดของผู้ส่งสินค้าแต่ละผู้ส่ง

ประชากรวิจัยและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ส่งสินค้ารายละเอียด ที่ส่งให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งที่เป็นตัวแทนส่งสินค้า(โบรกเกอร์) และผู้ผลิตโดยตรง(ซัพพลายเออร์)ในพื้นที่ภาคใต้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) หรือบางครั้ง เรียกว่า การสุ่มแบบพิจารณา (judgment sampling) เป็นการสุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้วิจัยเองในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่จะมาศึกษา โดยพิจารณาตัวอย่างว่ามีลักษณะสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนที่จะศึกษาหรือไม่ ข้อจำกัดของการสุ่มตัวอย่างแบบนี้ คือไม่สามารถระบุได้ว่าตัวอย่างที่เลือกจะยังคงลักษณะดังกล่าวหรือไม่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป โดยเลือกเฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ส่งสินค้ารายละเอียด ที่ส่งให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งที่เป็นตัวแทนส่งสินค้าและผู้ผลิตโดยตรงในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 3 รายในพื้นที่จังหวัดสงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure From) การสร้างเครื่องมือ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแนวคิด รวมถึงเอกสารต่างๆ เพื่อออกแบบคำถาม แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure From) เป็นลักษณะคำถาม แบบปลายเปิด (Open end) เพื่อศึกษาปัญหาด้านคุณภาพของสินค้าร้อยละเอ็ดของผู้ส่งสินค้าและแนวทางแก้ไขป้องกันปัญหาด้านคุณภาพ ของผู้ส่งสินค้าร้อยละเอ็ด ที่ส่งให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งที่เป็นตัวแทนส่งสินค้า และผู้ผลิตโดยตรงในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 3 รายในพื้นที่จังหวัดสงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช

ผลของการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในกรณีนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research ได้แก่การวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์) ทั้งนี้การวิจัยเอกสารได้นำเสนอแล้วในบทที่ 2 สำหรับในบทนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์ หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ถึงปัญหาด้านคุณภาพของสินค้าร้อยละเอ็ดของผู้ส่งมอบสินค้า จากการสัมภาษณ์ตัวแทนและผู้ผลิตตรงที่ส่งสินค้าร้อยละเอ็ดให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ มีปัญหาด้านคุณภาพของวัตถุดิบร้อยละเอ็ดของผู้ผลิตและตัวแทนส่งสินค้า และของโรงงานผลิตอาหารสัตว์ จะมีการตรวจพบโดยทางกายภาพ รูปร่าง กลิ่น และตรวจพบทางด้านเคมี ความชื้น โปรตีน ไขมัน กากใย (คุณค่าทางโภชนาการ)

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลผลการทำวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ร้อยละเอ็ดที่นำเข้าสู่โรงงานผลิตอาหารสัตว์เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบหนึ่งในกระบวนการผลิตอาหารสัตว์ อาหารไก่ อาหารสุกร โดยร้อยละเอ็ดดังกล่าวมักเจอปัญหาด้านคุณภาพ ได้แก่ ความชื้นสูง กลิ่นผิดปกติ เหม็นเปรี้ยวและเหม็นหืน มีมอดและแมลง คุณค่าทางโภชนาการไม่ได้ตามมาตรฐานจากสิ่งเจือปน การปลอมปน และมียาฆ่าแมลงปนเปื้อน ซึ่งปัญหาที่ตรวจพบจะเป็นการตรวจพบขณะรับสินค้าเข้าโรงงานผลิตอาหารสัตว์ จากการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาสามารถสรุปที่มาของปัญหาและแนวทางการแก้ไขป้องกันโดยใช้หลักในการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้ส่งสินค้าได้ดังนี้

1. รำละเอียดยี่สิบมีความชื้นสูง แนวทางในการแก้ไขป้องกันนั้น ทางโรงสีที่มีการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรจะต้องมีการควบคุมความชื้นขณะรับเข้าตามเกณฑ์มาตรฐาน หากมีความจำเป็นต้องซื้อเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปกติจะต้องมีการนำมาจัดการเข้าสู่กระบวนการลดความชื้นก่อนเข้าสู่กระบวนการขัดขาวเพื่อให้ได้รำละเอียด และจะต้องมีการตรวจสอบความชื้นของรำละเอียดที่ผ่านกระบวนการขัดขาวเป็นช่วงๆ ของการผลิตเมื่อพบความชื้นผิดปกติต้องทำการหยุดกระบวนการและหาสาเหตุก่อนทำการผลิตต่อเพื่อป้องกันการผลิตรำละเอียดที่มีความชื้นสูง จะทำให้รำละเอียดที่ได้ความชื้นมีคุณภาพที่ได้ตามมาตรฐาน

2. รำละเอียดมีกลิ่นผิดปกติเหม็นเปรี้ยวและเหม็นหืน จะเกิดจากการที่จัดเก็บรำละเอียดไว้ในโกดังจัดเก็บนานเกินช่วงอายุจัดเก็บ และยังพบว่าเป็นต้นเหตุของการเกิดมอดและแมลงที่ทำให้ต้องมีการอบฆ่าแมลงขณะขนส่งทำให้บางครั้งตรวจพบยาฆ่าแมลงในรถขนส่งสินค้า โดยพบว่าสาเหตุที่ต้องจัดเก็บนานเพราะปริมาณของรำละเอียดที่ทางผู้ผลิตได้มีปริมาณน้อยจึงสามารถส่งให้กับทางโรงงานผลิตอาหารสัตว์จะต้องมีการผลิตเก็บสะสมปริมาณของรำละเอียดให้เพียงพอต่อการส่งซึ่งบางครั้งจะต้องใช้ระยะเวลาเกิน 20 วัน ในการจัดเก็บซึ่งทำให้รำละเอียดก่อนหน้ากลิ่นผิดปกติเมื่อมีการผสมกันทำให้ของใหม่ก็ผิดปกติด้วย แนวทางการแก้ไขป้องกันนั้น ทางผู้ผลิตหากมีรำละเอียดที่ปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการส่งต่อครั้งจะต้องมีการรับซื้อรำละเอียดจากพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อรวบรวมให้ได้ปริมาณที่สามารถส่งได้และส่งให้โรงงานผลิตอาหารสัตว์ก่อนที่จะมีปัญหาคุณภาพกลิ่นผิดปกติและมอดแมลงได้

3. รำละเอียดมีคุณค่าทางโภชนาการไม่ได้ตามมาตรฐานจากสิ่งเจือปน คุณค่าทางเคมีที่โรงงานผลิตอาหารวิเคราะห์ได้ ไม่ได้ตามมาตรฐาน แนวทางการแก้ไขป้องกันจะมีการแยกพื้นที่จัดเก็บและตรวจสอบกายภาพเบื้องต้นของรำละเอียดที่มาจากกระบวนการขัดขาว โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการเจือปน

4. การปลอมปน ในปัจจุบันการนำปูนขาวเพื่อมาปลอมปนเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้สินค้าไม่ค่อยพบปัญหาดังกล่าวเนื่องจากมีกระบวนการตรวจสอบที่สามารถตรวจสอบได้ทันที

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ วรพิพัฒน์. (2553). การวิเคราะห์หาวิธีการจัดการวัตถุดิบคงคลังที่เหมาะสม. งานนิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการขนส่งและโลจิสติกส์. คณะโลจิสติกส์:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย ไชยมิ. (2547). การบริหารการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลังโดยใช้ระบบ ERP. กรุงเทพมหานคร
: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิชัย รุ่งเรืองอนันต์. (2550). การบริหารสินค้าคงคลัง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- รุธิ์ พนมยงค์ และคณะ. (2550). การจัดการหาและการบริการความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบในโซ่อุปทาน.
Logistics Book. หน้า 64-66, 93-108, 159-161.
- อดุลย์ จาตุรงคกุล. (2547). การจัดซื้อ. ปรับปรุงครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 5, 10, 11, 20-22, 27, 255-258.
- อรุณ บริรักษ์. (2550). กรณีศึกษา: การบริหารงานจัดซื้อในประเทศไทย เล่มที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ไอทีแอล เทรด มีเดีย จำกัด. หน้า 164 -172, 178-180.
- ธัญภัส เมืองปิ่น. (2560). การจัดการการจัดหาในโซ่อุปทาน(ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น. 193 หน้า.
- ชัชชาติ รัชชตานนท์ชัย. (2553). การบริหารการจัดซื้อ ตอนที่ 1. [Online]. Available:
http://www.logisticscorner.com/index.php?option=com_content&view=category&id=37&Itemid=88 [14 มกราคม 2562].